

Broj: 03/10-50-18-142-8/19
Sarajevo, 18.3.2019.

Istraživanje broj: 296
Vrsta istraživanja: КОМР

ПОСЛАНИЧКИ ПАУШАЛ

Pripremila:
Sena Bajraktarević

Deskriptor: parlament, poslanički status

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

POSLANIČKI PAUŠAL

Uvod

Ovaj istraživački rad predstavlja pregled osnovnih informacija i podataka o poslaničkom paušalu u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Srbiji i Sjevernoj Makedoniji.

U tabeli na početku rada navedeni su propisi i odredbe kojima je uređeno pravo na poslanički paušal te iznosi paušala.

Pravo na poslanički paušal predviđeno je u propisima u Bosni i Hercegovini (na državnom nivou, te u Parlamentu entiteta FBiH i većini kantona u FBiH), kao i u Sloveniji, Hrvatskoj i Srbiji. U Crnoj Gori zakonom je propisana drugačija vrsta naknade, pod nazivom varijabilni dio zarade, dok u propisima Sjeverne Makedonije nije predviđeno pravo poslanika na poslanički paušal.

U zakonima koji su navedeni u ovom radu poslanički paušal je opisan kao mjesečni paušalni iznos za troškove obavljanja poslaničke funkcije u izornoj jedinici ili za povećane materijalne troškove u obavljanju poslaničke funkcije. Visina paušala ili način utvrđivanja visine paušala također su najčešće propisani zakonom, dok je u Sloveniji visina paušala propisana podzakonskim aktom. U Sloveniji je detaljno propisano za koju vrstu troškova služi poslanički paušal, a predviđeno je i godišnje izvještavanje o obavljenim aktivnostima u izornoj jedinici.

Tabela: Poslanički paušal

Država	Zakon kojim je poslanički paušal propisan	Podzakonski akt koji uređuje poslanički paušal	Odredbe o svrsi i visini paušala	Iznos poslaničkog paušala
Bosna i Hercegovina	<i>Na državnom nivou paušal je predviđen poslovníkom doma PSBiH.</i>	Odluka o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava poslanika i delegata u PSBiH	<u>PSBiH</u> : Poslanik/delegat koji ima status stalno zaposlenog u Parlamentarnoj skupštini BiH, ima pravo na plaću za obavljanje dužnosti i druge naknade, u skladu sa zakonom i odlukama Zajedničke komisije za administrativne poslove, a svi poslanici/delegati imaju pravo na poslanički/delegatski paušal te pravo na naknadu određenih materijalnih troškova. Poslaniku i delegatu za obavljanje poslaničke i delegatske dužnosti pripada mjesečni paušal bez obzira na radnopravni status. Visina paušala utvrđuje se množenjem osnovice plaće koeficijentom 1,50.	PSBiH: oko 750 KM
	<i>Na nivou entiteta, paušal nije propisan u Narodnoj skupštini i Vijeću naroda RS, a u Parlamentu FBiH predviđen je Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. U Skupštini Brčko Distrikta paušal nije propisan.</i>	zajednička odluka nadležnih komisija Parlamenta FBiH	<u>Parlament FBiH</u> : Izabrani dužnosnici imaju pravo na stalno mjesečno novčano primanje (paušal) na ime povećanih materijalnih troškova u obavljanju svoje dužnosti koje ne može biti veće od dvije osnovice za obračun plaće. Visinu paušala utvrđuju zajedničkom odlukom nadležne komisije Parlamenta Federacije BiH. Ove komisije mogu utvrditi niži iznos paušala za poslanika/delegata koji ostvaruje plaću na osnovu poslaničke/delegatske dužnosti (profesionalci). Pravo izabranih dužnosnika na ime povećanih materijalnih troškova u obavljanju svoje dužnosti izabrani dužnosnici mogu ostvariti <i>samo po jednom osnovu, odnosno na jednom nivou zakonodavne vlasti.</i>	Parlament FBiH: 630 KM
	Paušal u skupštinama kantona FBiH propisan je kantonalnim zakonima o pravima, plaćama i naknadama poslanika (u USK odlukom).		Unsko-sanski kanton: Poslanicima koji nisu u stalnom radu u Skupštini Kantona pripada pravo na mjesečnu novčanu naknadu (paušal) u iznosu od 1800 KM. Tuzlanski kanton: izabrani dužnosnici u profesionalnom statusu imaju pravo na poslanički paušal koji ne može biti veći od tri osnovice, a izabrani dužnosnici koji nisu u profesionalnom statusu imaju pravo na poslanički paušal koji ne može biti veći od četiri osnovice za obračun plate.	USK: 1800 KM Tuzlanski kanton: 1212/ 1616 KM

Država	Zakon kojim je poslanički paušal propisan	Podzakonski akt koji uređuje poslanički paušal	Odredbe o svrsi i visini paušala	Iznos poslaničkog paušala
	<i>U Skupštini Kantona Sarajevo usvojene su izmjene propisa, prema kojima pravo na poslanički paušal nije predviđeno.</i>		<p>Srednjobosanski kanton: do 2019. godine poslanički paušal je iznosio 500 KM, kada je u Skupštini SBK paušal povećan na približno 1000 KM.</p> <p>Bosanskohercegovački kanton: Poslanički paušal isplaćuje se u mjesečnom iznosu do jedne prosječne neto plaće ostvarene u Kantonu, prema posljednjem objavljenom podatku zavoda za statistiku. Prosječna neto plaća u 2017. godini iznosila je 761 KM.</p> <p>Zeničko-dobojski kanton: Poslanik ima pravo na stalno mjesečno novčano primanje (paušal) na ime povećanih materijalnih troškova u obavljanju svoje dužnosti, koje ne može biti veće od prosječne neto plaće ostvarene na području Zeničko-dobojskog kantona u posljednjem tromjesečju godine koja prethodi tekućoj budžetskoj godini. Visinu paušala utvrđuje odlukom nadležna komisija Skupštine Kantona. Predsjedavajući Skupštine koji dužnost obavlja profesionalno nema pravo na stalno mjesečno primanje (paušal). <i>Napomena:</i> od 2018. godine, <u>prema zakonu, poslanici nemaju zasnovan radni odnos u Skupštini ZDK i za svoj rad u Skupštini ne primaju plaću, nego paušal i naknadu za prisustvo sjednici Skupštine i za rad u komisiji.</u></p> <p>Hercegovačko-neretvanski kanton: Svi poslanici u sazivu Skupštine u obavljanju svoje dužnosti imaju stalna novčana primanja (paušal) na ime materijalnih troškova. Paušal se utvrđuje množenjem koeficijenta sa osnovicom koju utvrdi Vlada Kantona u skladu s članom 6. stav 2. ovog zakona. Koeficijent za obračun poslaničkog paušala iznosi 5. Npr. osnovica za izabrane i izvršne dužnosnike za maj 2016. bila je 142,80 KM. (Nismo pronašli podatak o visini osnovice za 2019.)</p> <p>Kanton 10</p> <p>Zapadnohercegovački kanton: Zaključak kojim se zastupnički paušal utvrđuje u iznosu od 70% prosječne neto plate u Kantonu, a na osnovu službenih podataka Federalnog zavoda za statistiku i koji iznosi 614,93 KM bruto.</p> <p>Posavski kanton</p>	<p>SBK: približno 1000 KM</p> <p>BPK: 761 KM</p> <p>ZDK: 730 KM</p> <p>HNK: 714 KM</p> <p>Kanton 10: 650 KM</p> <p>ZHK: 614,93 KM bruto</p> <p>Posavski kanton: 350 KM</p>
Slovenija	Zakon o poslancima	Odluka o utvrđivanju mjesečnog paušala za pokrivanje troškova u obavljanju funkcije poslanika Državnog zbora u vezi s radom u izbornoj jedinici	<p>Poslanik ima pravo na mjesečni paušalni iznos za pokrivanje troškova u obavljanju funkcije u vezi s radom u izbornoj jedinici. Uslove i visinu paušala utvrđuje Državni zbor ili nadležno radno tijelo.</p> <p>Mjesečni paušal poslanici primaju namjenski za pokrivanje materijalnih troškova nastalih prilikom obavljanja poslaničke funkcije u vezi s radom u izbornoj jedinici, i to za troškove:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjeta izbornoj jedinici; - upotrebe prostora izvan prostora poslaničke kancelarije, - obavještenja o aktivnostima u izbornoj jedinici (susreti s mještanima – obavještenja o sastancima, obavještenja preko medija itd.), 	500 – 800 eura (977,59 – 1564,10 KM)

Država	Zakon kojim je poslanički paušal propisan	Podzakonski akt koji uređuje poslanički paušal	Odredbe o svrsi i visini paušala	Iznos poslaničkog paušala
			<ul style="list-style-type: none"> - reprezentacije prilikom organiziranja sjednica i razgovora u izornoj jedinici, - troškove prevoza u okviru posjeta u izornoj jedinici i do izborne jedinice, - pripreme i distribucije materijala, - predstavljanja u medijima ili na drugi način koji je odgovarajući u tom mjestu, - noćenja, - dnevnica, - drugih aktivnosti povezanih s obavljanjem funkcije poslanika u izornoj jedinici. <p>Poslanici jednom godišnje i na kraju mandata obavještavaju Komisiju za izbor i imenovanja o obavljenim aktivnostima u izornoj jedinici.</p>	
Hrvatska	Zakon o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru	Odluka o zastupničkom paušalu	<p>Zastupnik ima pravo na zastupnički paušal za povećane materijalne troškove u obavljanju zastupničke dužnosti u mjesečnoj svoti od 10 dnevnica za službeno putovanje u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Zastupnički paušal se određuje u mjesečnoj svoti na temelju važeće dnevnice za službeno putovanje u Republici Hrvatskoj i ne podliježe oporezivanju.</p>	1500 kuna (395,22 KM)
Crna Gora	Po Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru zarada se sastoji od osnovne zarade, posebnog dijela zarade, dodataka na osnovnu zaradu i varijabilnog dijela zarade.	Odluka o varijabilnom dijelu zarade za poslanike Skupštine Crne Gore	<p>U Crnoj Gori propisima nije predviđen paušal za troškove obavljanja poslaničke funkcije u izornoj jedinici, ali je predviđen varijabilni dio zarade, koji poslanik može ostvariti zbog:</p> <ul style="list-style-type: none"> - značajnog doprinosa u aktivnostima radnih tijela i na sjednicama Skupštine, - dodatnog angažovanja. <p>Varijabilni dio zarade za pojedini mjesec ne može biti veći od 80% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini.</p>	Varijabilni dio zarade: do 80% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini. Prosječna neto zarada u 2018. godini: 511 eura (998,46 KM)
Srbija	Zakon o primanjima narodnih poslanika u Narodnoj skupštini Srbije		Narodni poslanik ima pravo na poslanički dodatak u mjesečnom paušalnom iznosu, za vršenje poslaničke dužnosti u izornoj jedinici, u visini od 40% od punog iznosa nagrade (<i>plaće</i>) poslanika.	27.320 dinara (452,45 KM)
Sjeverna Makedonija	<i>Nije predviđeno pravo na poslanički paušal.</i>	<i>Nije predviđeno pravo na poslanički paušal.</i>	-	-

BOSNA I HERCEGOVINA

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine

U Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine pravo na poslanički paušal propisano je Poslovnikom Predstavničkog doma i Poslovnikom Doma naroda PSBiH, prema kojima poslanik/delegat koji ima status stalno zaposlenog u Parlamentarnoj skupštini BiH ima pravo na plaću za obavljanje dužnosti i druge naknade, u skladu sa zakonom i odlukama Zajedničke komisije za administrativne poslove, a svi poslanici/delegati imaju pravo na poslanički/delegatski paušal te pravo na naknadu određenih materijalnih troškova. (*član 12. Poslovnika PD/ član 13. Poslovnika DN*)

Visina poslaničkog/delegatskog paušala utvrđena je Odlukom Zajedničke komisije za administrativne poslove PSBiH o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava poslanika i delegata u PSBiH: „Poslaniku i delegatu za obavljanje poslaničke i delegatske dužnosti pripada mjesečni paušal bez obzira na radnopravni status. Visina paušala utvrđuje se množenjem osnovice plaće koeficijentom 1,50.“

Parlamenti entiteta

Na nivou entiteta, pravo na paušal nije predviđeno u Narodnoj skupštini i Vijeću naroda RS, a u Parlamentu FBiH predviđeno je članom 8. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, prema kojem izabrani dužnosnici imaju pravo na stalno mjesečno novčano primanje (paušal) na ime povećanih materijalnih troškova u obavljanju svoje dužnosti koje ne može biti veće od dvije osnovice za obračun plaće, iz člana 5. ovog zakona. Visinu paušala utvrđuju zajedničkom odlukom nadležne komisije Parlamenta FBiH, koje mogu utvrditi niži iznos paušala za poslanika/ delegata koji ostvaruje plaću na osnovu poslaničke/delegatske dužnosti (profesionalci). Pravo na paušal izabrani dužnosnici mogu ostvariti samo po jednom osnovu, odnosno na jednom nivou zakonodavne vlasti.

Skupština Brčko Distrikta BiH

U Skupštini Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nije predviđeno pravo na poslanički paušal.

Skupštine kantona u FBiH

Poslanički paušal u skupštinama kantona FBiH propisan je kantonalnim zakonima kojima se uređuju prava, plaće i naknade poslanika i imenovanih funkcionera, osim u Unsko-sanskom kantonu, gdje je pravo na paušal propisano Odlukom o novčanim primanjima izabranih dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija u organima vlasti Unsko-sanskog kantona od 02.11.2015. godine, kojom su utvrđeni uslovi, visina i način ostvarivanja novčanih primanja izabranih dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija u organima vlasti Kantona za vrijeme obavljanja dužnosti. Iznos poslaničkog paušala u kantonima različit je i kreće se od 350 KM do 1800 KM. U pojedinim kantonima zakonom je propisan iznos ili maksimalni iznos ili način utvrđivanja iznosa paušala.

U Bosansko-podrinjskom kantonu, Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz Zakona o naknadama plaća poslanika i plaćama funkcionera koje bira, imenuje ili čiji izbor i imenovanje potvrđuje Skupština BPK, koja je na snazi od 01.05.2014. godine, utvrđeno je da se osnovna plaća za poslanike koji profesionalno obavljaju svoju dužnost u Skupštini Kantona i funkcionere umanjuje za 10%.

U Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, za razliku od skupština u ostalim kantonima, propisano je da poslanici nemaju zasnovan radni odnos u Skupštini i da za svoj rad u Skupštini **ne primaju plaću**, nego paušal i naknadu za prisustvo sjednici Skupštine i za rad u komisiji.

U Skupštini Kantona Sarajevo u januaru 2019. godine usvojene su izmjene propisa, prema kojima pravo na poslanički paušal nije predviđeno.

SLOVENIJA

Prema Zakonu o poslanicima, poslanik Državnog zbora Slovenije ima pravo na mjesečni paušalni iznos za pokrivanje troškova u obavljanju funkcije u vezi s radom u izbornoj jedinici. Uslove i visinu paušala utvrđuje Državni zbor ili nadležno radno tijelo.¹ Na osnovu ovog zakona i Poslovnika Državnog zbora, Komisija za izbor i imenovanja donijela je Odluku o utvrđivanju mjesečnog paušala za pokrivanje troškova u obavljanju funkcije poslanika Državnog zbora u vezi s radom u izbornoj jedinici.²

Prema ovoj odluci, iznos paušala za poslanike čije prebivalište je udaljeno do 50 km od sjedišta Državnog zbora je 500 eura; za poslanike čije prebivalište je udaljeno od 50 km do 100 km od sjedišta Državnog zbora iznos paušala je 600 eura, za poslanike čije prebivalište je udaljeno od 100 km do 150 km od sjedišta Državnog zbora – 700 eura, a za poslanike čije prebivalište je udaljeno više od 150 km od sjedišta Državnog zbora – iznos paušala je 800 eura.

Mjesečni paušal poslanici primaju namjenski za pokrivanje materijalnih troškova nastalih prilikom obavljanja poslaničke funkcije u vezi s radom u izbornoj jedinici, i to za troškove:

- posjeta izbornoj jedinici;
- upotrebe prostora izvan prostora poslaničke kancelarije,
- obavještenja o aktivnostima u izbornoj jedinici (susreti s mještanima – obavještenja o sastancima, obavještenja preko medija itd.),
- reprezentacije prilikom organiziranja sjednica i razgovora u izbornoj jedinici,
- troškove prevoza u okviru posjeta u izbornoj jedinici i do izborne jedinice,
- pripreme i distribucije materijala,
- predstavljanja u medijima ili na drugi način koji je odgovarajući u tom mjestu,
- noćenja,
- dnevnicu,
- drugih aktivnosti povezanih s obavljanjem funkcije poslanika u izbornoj jedinici.

Poslanici jednom godišnje i na kraju mandata obavještavaju Komisiju za izbor i imenovanja o obavljenim aktivnostima u izbornoj jedinici, i to u roku od 30 dana od završetka kalendarske godine ili poslaničkog mandata. U slučaju da poslanik ovo obavještenje ne dostavi u navedenom roku, poslanički paušal mu se ne isplaćuje dok ne ispuni tu obavezu.

Na osnovu Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije, Komisija za sprječavanje korupcije je 17.12.2012. usvojila Sistemsko načelno mišljenje,³ u kojem je razmotrila postojanje rizika i načine uklanjanja rizika korupcije i sukoba interesa prilikom korištenja budžetskih sredstava koja poslanici i poslanički klubovi imaju na raspolaganju u okviru refundacije troškova u obliku mjesečnih paušala i odabira stručne pomoći.

Komisija za sprječavanje korupcije je ocijenila da trenutno uređenje ovih naknada i praksa pojedinih poslanika i poslaničkih klubova ne omogućava dovoljnu transparentnost, dokazivost i praćenje namjenskog korištenja navedenih javnih sredstava. Komisija je zato preporučila da Državni zbor poduzme odgovarajuće mjere koje će ograničiti uočene rizike. Komisija je također uočila upotrebu tih sredstava koja se može označiti kao prikryeno/posredno finansiranje političkih stranaka i s njima povezanih osoba, što je u suprotnosti s namjenom tih javnih sredstava.

¹ Član 29. stav 2 i član 30. Zakona o poslanicima. Službeni prečišćeni tekst (ZPos-UPB1) <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2005-01-0825?sop=2005-01-0825> ; <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4436> (datum pristupa 21.2.2019.)

² Odluka Mandatno-izborne komisije od 12.4.2012. <https://imss.dz-rs.si/imis/179769ff67cae5540a44.pdf> (datum pristupa 21.2.2019.)

³ Sistemsko načelno mišljenje od 17.12.2012. <https://www.kpk-rs.si/kpk/wp-content/uploads/2018/06/Sistemsko-nacelno-mnenje-3.pdf> (datum pristupa 21.2.2019.)

Komisija je potvrdila da su navedena sredstva važan element osiguranja samostalnog djelovanja poslanika i poslaničkih klubova, ali je također ocijenila da je, iz perspektive Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije i jačanja integriteta djelovanja demokratskih institucija, neprihvatljiva praksa da se navedena sredstva posmatraju kao vlastita, a ne strogo namjenska javna sredstva.

Komisija je ocijenila da prilikom isplate budžetskih sredstava stručnim saradnicima poslanika i prilikom korištenja paušalnih iznosa za refundaciju troškova nisu ispunjeni uslovi očekivanog postupanja u provođenju načela transparentnosti, efektivnosti i opravdanosti upotrebe javnih sredstava. Radi se o okolnostima i situacijama u kojima postoji rizik korupcije i koje štete integritetu i povjerenju javnosti u rad Državnog zbora zbog neispunjavanja standarda očekivanog postupanja, zbog čega su potrebne mjere koje će ukloniti navedene nedostatke.

Komisija za sprječavanje korupcije preporučila je 6.9.2012. godine Državnom zboru izmjene i dopune Odluke o utvrđivanju mjesečnog paušala, u smislu:

- da se detaljno i precizno utvrde namjene za koje je dozvoljeno koristiti javna sredstva za materijalne troškove nastale prilikom obavljanja poslaničke funkcije u vezi s radom u izornoj jedinici,
- da se utvrdi maksimalni iznos na teret budžeta za pokrivanje ovih materijalnih troškova,
- da se iznos paušala podijeli na fiksni i promjenjivi dio, pri čemu fiksni predstavlja do 30% ukupnog iznosa,
- da poslanik svakog 15. dana u mjesecu dostavi vjerodostojne dokaze o namjenskoj upotrebi sredstava za prethodni mjesec (račun, ugovor itd.),
- ako poslanik ima veće troškove od fiksnog iznosa paušala, da ih sam plati, a da mu se ta sredstva vrate prilikom dostavljanja dokaza,
- da Državni zbor jednom godišnje i na kraju mandata objavi na svojoj internetskoj stranici iznose i namjene za koje su upotrijebljena sredstva za obavljanje poslaničke funkcije u vezi s radom u izornoj jedinici.

Komisija za sprječavanje korupcije ocijenila je spornom odredbu da se iz javnih sredstava plaćaju troškovi "drugih aktivnosti povezanih s obavljanjem funkcije poslanika u izornoj jedinici," jer ova općenita odredba predstavlja nesrazmjerno veliki rizik nepažljive i netransparentne upotrebe javnih sredstava, a također nije u skladu s načelom pravne sigurnosti. Po mišljenju Komisije i odredba o izvještavanju je općenita, jer ne utvrđuje šta se smatra odgovarajućim dokazom troškova, što omogućava različita tumačenja i zloupotrebe. Odluka ne propisuje podnošenje dokaza o namjenskoj upotrebi sredstava. Odlukom nije propisano ni postupanje u slučaju da poslanik ne iskoristi cijeli iznos paušala, te u praksi sredstva ostaju poslaniku. Komisija također ističe da se radi o javnim sredstvima i da bi se objavljivanjem podataka o njihovoj upotrebi osigurala namjenska i učinkovita upotreba tih sredstava.

Prema informacijama na internetskoj stranici Državnog zbora,⁴ u periodu 2009 – 2017 za poslaničke paušale isplaćeni su sljedeći iznosi:

Godina	iznos u eurima
2009	717.353,52
2010	728.338,69
2011	747.174,84
2012	695.754,80
2013	653.483,76

⁴ Odgovor na pitanje o visini mjesečnog paušala, od 4.1.2018. https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/mediji/vprasanjaNovinarjev/vprasanjeNovinarjaInOdgovorNanj/fdcd9d8-30ae-4c7d-8147-7ad15cb6214d/hut/p/z0/jY5Na4NAFEX_ilm4IHnjR9SlaQKxaYhQCnY2ZeKM9tn4xuh0KPn1tbvSbrK6XLicc5lgNRMkHXbSoiF5WfqrW_L8dytNzvuEFnMJtDuUe9tkhj6KsStgjE78HWbXjUPJNIZbRCwBEPwTsr1dRMNEYsvrLsldrPGWaz0GTnX2YjLE-jDij1R7J4S_zv3RhhtPx4dgxMUr7HiC1htWtalSbqyyIQOogblIVZDxOg1QqnjTndchjcedceQsvs0QejbuiWdOMkZ0m99Mg4JDn12nlInlGdcWbC5TL12oe79OOHOCeX91QUq9U3J0jMhA!!/ (datum pristupa 21.2.2019.)

2014	652.500,00
2015	664.429,00
2016	663.236,67
2017	687.407,10

HRVATSKA

U Hrvatskoj poslanički paušal je propisan Zakonom o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru.⁵ Prema članu 3. ovog zakona, zastupnik na osnovi obnašanja zastupničke dužnosti uz prava i obaveze utvrđene posebnim propisima ima pravo na:

1. plaću, odnosno razliku plaće ako je plaća koju zastupnik ostvaruje po drugoj osnovi manja,
2. naknadu plaće nakon prestanka obnašanja zastupničke dužnosti,
3. **naknadu materijalnih troškova u mjesečnom, paušalnom iznosu (zastupnički paušal),**
4. naknadu troškova prijevoza u javnom prometu (željezničkom, riječnom, pomorskom i zračnom) na području Republike Hrvatske i gradskom prometu (besplatan prijevoz),
5. zastupničku mirovinu prema uvjetima utvrđenim ovim Zakonom,
6. druga prava utvrđena ovim Zakonom i Poslovníkom.

Prema članu 6. istog zakona, zastupnik ima pravo na zastupnički paušal **za povećane materijalne troškove u obnašanju zastupničke dužnosti u mjesečnoj svoti od 10 dnevnica za službeno putovanje u Republici Hrvatskoj**. Odluku o visini i načinu isplate zastupničkog paušala donosi radno tijelo Hrvatskog sabora kojem su ti poslovi stavljani u djelokrug Poslovníkom. Zastupnički paušal ne podliježe oporezivanju.

Na osnovu ovih zakonskih odredbi Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskog sabora donio je Odluku o zastupničkom paušalu,⁶ kojom je utvrđeno da se zastupnički paušal određuje u mjesečnoj svoti na temelju važeće dnevnice za službeno putovanje u Republici Hrvatskoj i ne podliježe oporezivanju. (*Tačka II. Odluke*)

Iznos poslaničkog paušala u Hrvatskoj je 1500 kuna (395,22 KM), što predstavlja iznos od deset dnevnica za službeno putovanje u Republici Hrvatskoj, s obzirom da je visina dnevnice za službeno putovanje u Republici Hrvatskoj 150 kuna.⁷

CRNA GORA

Zarade poslanika u Crnoj Gori predviđene su Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.⁸ Po ovom zakonu zarada se sastoji od osnovne zarade, posebnog dijela zarade, dodataka na osnovnu zaradu i **varijabilnog dijela zarade**. U skladu s Odlukom o varijabilnom

⁵ "Narodne novine" br. 55/00, 107/01, 86/09, 91/10, 49/11, 12/12, 102/14 – Odluka USRH i 44/17

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_06_55_1211.html

⁶ "Narodne novine" br. 14/03, 70/04 i 56/17 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_01_14_190.html;

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2004_05_70_1461.html; https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_06_56_1230.html

⁷ Odlukom Vlade je propisano da dnevica za službeno putovanje u zemlji iznosi 150,00 kuna - tačka II. Odluke o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima („Narodne novine“ br. 117/12)

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_10_117_2524.html

⁸ "Službeni list Crne Gore", br. 016/16 od 08.03.2016, 083/16 od 31.12.2016, 021/17 od 31.03.2017, 042/17 od 30.06.2017, 012/18 od 23.02.2018, 039/18 od 15.06.2018, 042/18 od 29.06.2018.

dijelu zarade za poslanike Skupštine Crne Gore,⁹ poslanik može ostvariti varijabilni dio zarade zbog:

- značajnog doprinosa u aktivnostima radnih tijela i na sjednicama Skupštine,
- dodatnog angažovanja.

Na osnovu ovog propisa rješenje o varijabilnom dijelu zarade na mjesečnom nivou donosi generalni sekretar Skupštine Crne Gore, na prijedlog Kolegijuma predsjednika Skupštine. Varijabilni dio zarade za pojedini mjesec ne može biti veći od 80% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, po podacima organa državne uprave nadležnog za poslove statistike.¹⁰

SRBIJA

Po Zakonu o primanjima narodnih poslanika u Narodnoj skupštini Srbije,¹¹ narodni poslanici imaju pravo na:

- nagradu za rad u Skupštini,
- **troškove za vršenje poslaničke dužnosti (poslanički dodatak),**
- besplatan prevoz, dnevnice i naknadu troškova prenoćišta, i
- druge naknade i ostala primanja predviđena ovim zakonom. (*član 2. Zakona*)

Ovim zakonom je također utvrđena svrha i visina poslaničkog dodatka: „Narodni poslanik ima pravo na poslanički dodatak u mjesečnom paušalnom iznosu, **za vršenje poslaničke dužnosti u izbornoj jedinici**, u visini od 40% od punog iznosa nagrade poslanika.” (*član 9. Zakona*) Nagrada je u ovom slučaju plata narodnog poslanika na stalnom radu.

Poslanički dodatak iznosi 27.320 dinara (*452,45 KM*) i obračunat je po umanjenoj plati, u skladu sa Zakonom o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava, koji se primjenjuje od 1. decembra 2014. godine.¹²

SJEVERNA MAKEDONIJA

U relevantnim propisima Sjeverne Makedonije nije predviđeno pravo poslanika na poslanički paušal.¹³

⁹ "Službeni list Crne Gore", br. 087/17 od 22.12.2017.

¹⁰ Izvor: odgovor službenika Istraživačkog centra Skupštine Crne Gore od 18.3.2019.

¹¹ Službeni glasnik Republike Srbije, broj 7/91, 22/91, 28/91, 44/98 i 34/01; redakcijski prečišćen tekst <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/1991/7/2/reg> (datum pristupa 21.2.2019.)

¹² Izvor: Informator o radu Narodne skupštine <http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/Informator%20Lat.pdf> (datum pristupa 21.2.2019.)

¹³ Izvor: odgovor službenika Parlamentarnog instituta Parlamenta Sjeverne Makedonije od 18.3.2019.

IZVORI I LITERATURA

Poslovnik Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Poslovnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Odluka Zajedničke komisije za administrativne poslove PSBiH o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava poslanika i delegata u PSBiH

Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, Službene novine FBiH broj 45/10, 111/12 i 20/17

Informacija o primanjima izabranih dužnosnika u Skupštini Tuzlanskog kantona od 16.3.2018. godine i Zakon o plaćama i naknadama izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima vlasti Tuzlanskog kantona, objavljen u Službenim novinama Tuzlanskog kantona broj 11/15 i 4/17

Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Zeničko-dobojskog kantona, Službene novine Zeničko-dobojskog kantona broj 1/18 <https://www.zdk.ba/sluzbene-novine>

Zakon o pravima izabranih dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija u institucijama vlasti Hercegovačko-neretvanskog kantona, Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona broj 9/07 i 1/08 <http://mpulshnk.gov.ba/wp-content/uploads/2016/11/Zakon-o-pravima-izabranih-du%C5%BEnosnika-i-nosilaca-izvr%C5%A1nih-funkcija-u-institucijama-vlasti-Hercegova%C4%8Dko-neretvanskog-kantona.pdf> ; <http://mpulshnk.gov.ba/wp-content/uploads/2016/11/Zakon-o-izmjenama-i-dopunama-Zakona-o-pravima-izabranih-du%C5%BEnosnika-i-nosilaca-izvr%C5%A1nih-funkcija-u-institucijama-vlasti-Hercegova%C4%8Dko-neretvanskog-kantona.pdf>

Odluka o utvrđivanju visine osnovice za isplatu plaća svim korisnicima budžeta HNK za mjesec maj 2016. godine, Službene novine HNK broj 5/16

<http://www.privredahnk.gov.ba/Web%20page/Zakoni/Odluka%20o%20na%C4%8Dinu%20utvr%C4%91iv-anja%20kriterija,%20na%C4%8Dinu%20obra%C4%8Duna%20i%20rokovima%205-16.pdf>

Zakon o naknadama plaća poslanika i plaćama funkcionera koje bira, imenuje ili čiji izbor i imenovanje potvrđuje Skupština BPK

Odluka o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz Zakona o naknadama plaća poslanika i plaćama funkcionera koje bira, imenuje ili čiji izbor i imenovanje potvrđuje Skupština BPK

Odluka o novčanim primanjima (naknadama) izabranih dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija u organima vlasti Unsko-sanskog kantona od 02.11.2015. godine, kojom su utvrđeni uslovi, visina i način ostvarivanja novčanih primanja (naknada) izabranih dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija u organima vlasti Kantona za vrijeme obavljanja dužnosti

Izveštaj o finansijskoj reviziji Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu

Izveštaj o finansijskoj reviziji Unsko-sanskog kantona za 2017. godinu

Izveštaj o finansijskoj reviziji Zapadnohercegovačkog kantona za 2017. godinu

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2013. godinu

Izveštaj o finansijskoj reviziji budžeta Bosansko-podrinjskog kantona za 2015. godinu

Mandatni izvještaj Centra civilnih inicijativa o monitoringu rada Skupštine USK 12.10.2014. - 30.06.2018.

Mandatni izvještaj Centra civilnih inicijativa o monitoringu rada Skupštine SBK 12.10.2014. - 30.06.2018. <http://www.cci.ba/download/docs/MANDATNI+IZVJESTAJ+O+MONITORINGU+RADA+SKUPSTINE+SBK+2014-2018+.pdf/3ddaf57244b7b4c95c751512af8f8bde>

CCI: Monitoring rada Skupštine Kantona 10 za period 01.01. – 30.06.2012. godine
<http://www.cci.ba/download/docs/IZVJESCE+SKUPSTINA+KANTONA+10+ZA+I-VI+12-FINAL.pdf/cb40d9283a8239e834bbfb2848356803>

Zakona o poslanicima Slovenije <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2005-01-0825?sop=2005-01-0825> ; <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4436>

Odluka Mandatno-izborne komisije o utvrđivanju mjesečnog paušala za pokrivanje troškova u obavljanju funkcije poslanika Državnog zbora u vezi s radom u izbornoj jedinici, od 12.4.2012. <https://imss.dz-rs.si/imis/179769ff67cae5540a44.pdf>

Sistemska načelno mišljenje Komisije za sprječavanje korupcije, od 17.12.2012. <https://www.kpk-rs.si/kpk/wp-content/uploads/2018/06/Sistemska-nacelno-mnenje-3.pdf>

Internetska stranica Državnog zbora Slovenije

Zakon o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru

Odluka o zastupničkom paušalu u Hrvatskom saboru

Internetska stranica Narodnih novina Hrvatske

Internetska stranica Pravno-informacionog sistema Srbije

Internetska stranica Narodne skupštine Srbije

Informator o radu Narodne skupštine Srbije